

14. Циганов С. А. Інвестиційний процес і комерційні банки. //Фінанси України.-1998.-№12.

15. Яковенко Л. Роль банків в інвестиційному забезпеченні реального сектору. //Банківська справа. - 2000.- №1.

The modern state of banks' crediting of investment processes in Ukraine is analyzed in the article. Basic reasons of low level for long-term credits providing to cater for the needs of real sector economy and the ways of its elimination are investigated.

Стецевич А. І.

ПРОГНОЗУВАННЯ СТРУКТУРИ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

В статті розглянуто аналіз фінансових потоків комерційного банку, їх вплив на прибутковість та ліквідність. Описано методи загального управління фінансовими потоками, їх переваги та недоліки.

Розглянемо аналіз фінансових потоків комерційного банку через призму ліквідності і прибутковості цієї установи. Поєднання цих двох компонентів в оптимальних для кожного конкретного випадку обсягах – основне завдання будь-якої фінансової установи. Для банківської ж найважливішою є проблема вибору такої структури активів та пасивів, що забезпечувала б мету в її досягненні. При цьому їх структура повинна бути такою, яка б відповідно реагувала на непередбачені події та зміни у зовнішньому середовищі.

Враховуючи те, що рух фінансових потоків у комерційному банку становить так званий цикл банківських операцій, основним завданням активно-пасивних операцій є забезпечення наявності достатньої суми для погашення залучених коштів, у реальному банку фінансові потоки щодо можуть мати як випадковий характер (ресурси до запитання), так і терміновий (депозити, вкладні операції, капітал). Рух строкових коштів, як правило, аналізують за допомогою розривів ліквідності (метод ОАР та ін.). При цьому особливо важливим є досягнення чіткого взаємозв'язку між термінами залучення коштів та їх вкладками на відповідний період. Елемент випадковості для даного виду потоків дуже низький і при стабільному зовнішньому середовищі терміни повернення ресурсів відповідають умовам угод. Аналіз руху фінансових потоків «до запитання» – це більш складний та непрогнозований елемент, дослідження якого потребує використання певних ймовірних припущень.

Найпростіший варіант управління загальними фінансовими потоками – це встановлення чіткого взаємозв'язку між джерелами ресурсів та напрямками їх вкладання. Таким чином, при управлінні фінансових потоків комерційний банк отримує можливість (за відсутності інших умов, наприклад, прострочення кредиту тощо) використовувати надходження фінансових потоків від погашення активів для виплати зобов'язань за ними.

Однак цей метод має й серйозні недоліки:

– між рівнем коштів до запитання та розміром високоліквідних активів практично ніколи немає знаку рівності, адже існує постійний обіг грошових коштів, що дозволяє покривати поточні зобов'язання за рахунок надходження нових ресурсів;

– кошти «до запитання» інколи можуть носити яскраво виражений строковий характер і не вилучатися з банку одночасно;

– між рівнем капіталу та рівнем необоротних активів існує чіткий взаємозв'язок, адже перший призначений для підтримки фінансової стійкості банку, а другі – для забезпечення операційної діяльності.

Тому аналіз фінансових потоків пропонується проводити через поєднання методів управління ліквідності та максимізації прибутку.

Основними параметрами максимального прибутку є такі.

– ріст чистої процентної маржі як результату використання сили фінансового важеля, суть якого полягає постійному зменшенні частки капіталу у фінансуванні активів банку;

– збільшення розміру комісійного доходу за рахунок використання сучасних банківських технологій;

– ріст спекулятивного доходу за рахунок використання валютних операцій.

Оптимізація ліквідності можлива при:

- диференціації фінансових потоків за рахунок залучення альтернативних джерел фінансування;
- використанні позабалансових інструментів хеджування ризиків ліквідності;
- математичному прогнозі руху фінансових потоків шляхом припущень щодо коштів, які носять випадковий характер.

Реалізація такого підходу до певної міри змогу оптимізувати рух фінансових потоків, у результаті чого з'являється можливість максимального прибутку активних операцій.

The analysis of the financial flows of the commercial bank and their impact on the profit and liquidity is considered in the article. The methods of the general management of the financial flows, their advantages and disadvantages are described.

Шкварок В. М.

ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

У статті висвітлено сучасний стан інвестиційного клімату в Україні. Охарактеризовані чинники та показники, що істотно впливають на його зміну. Зроблені висновки щодо покращення умов для інвестування, як основної передумови економічного зростання в Україні.

Сьогодні маємо всі передумови, щоб констатувати вихід України на шлях економічного зростання. Два роки поспіль в Україні спостерігається значний приріст національного ВВП. В минулому році вперше за часи державної незалежності він збільшився на 9%. Економічне пожвавлення в останні два роки супроводжувалося рівнем інфляції, нижчим за 7%, стабільним обмінним валютним курсом, зростанням до рекордної величини валютних резервів Національного банку (3,3 млрд. американських доларів).

Відновленню макроекономічної стабільності сприяли ряд чинників, серед яких можна назвати найвагоміші такі:

Реальна девальвація в 1998-1999 роках, що стимулювала збільшення експорту та імпортозаміщення і призвела до поліпшення торговельного балансу. У системі поточних операцій сталися такі зміни: від дефіциту 3% ВВП у 1998 році – до профіциту 2,6% ВВП у 1999 році та 4,7% ВВП у 2000 році. Поєднавши переваги від припливу іноземної валюти з жорсткою бюджетною політикою, уряд зміг пом'якшити грошову політику.

Посилення бюджетної політики. Недоступність фінансування з приватних джерел, жорсткі умови міжнародних фінансових інституцій (МВФ і Світового банку) та не-

втішний попередній досвід спонукали владу до скорочення надлишкових витрат. Бюджетний дефіцит зменшився, уряд почав скорочувати державний борг. Вдалося погасити заборгованість із заробітної платні перед працівниками бюджетної сфери, а також заборгованість з пенсій.

Поліпшення споживчих настроїв: громадяни позитивно реагують на фінансову стабільність, більшу передбачуваність урядової політики та покращання економічних перспектив. Про це свідчать результати досліджень провідних соціально-аналітичних інститутів. Так, за даними Міжнародного центру перспективних досліджень з червня 2000 року до листопада 2001 року індекс споживчих настроїв збільшився на 35 пунктів. Це означає, що у листопаді 2001 року на поліпшення свого добробуту сподівалася майже половина респондентів.

Визначальну роль відіграли також чинники, що тією чи іншою мірою призвели до істотних покращення інвестиційного клімату.

Реформування аграрного сектору: приватизація майна колишніх колгоспів, демонополізація ринку матеріально-технічного забезпечення аграрної галузі, запроваджено бюджетне субсидування процентної ставки за кредитами для сільськогосподарських підприємств, що призвело до пом'якшення умов банківського інвестування для аграрних підприємств.

Завдяки Указу Президента, підписаному 1999 року, для малих підприємств виникла можливість сплачувати єдиний податок, а також суттєво зменшилися вимоги щодо